

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لے کے ناں میں سوئے رب دا کراں کلام بیان
مہر محبت کرنے والا اُچا اُسدا ناں

سوئے آقا

سوئے آقا

(ہندکوئتاں دا مجموعہ)

ظفر نوید جانی

ترتیب

محمد ضیاء الدین

جملہ حقوق بحق گندھارا ہندکو اکیڈمی محفوظ اُن

سوٹے آقا	نام کتاب
ظفر نوید جانی	شاعر
نعت شریف	موضوع
علی اویس خیال، محمد عتیق	کمپوزنگ
ثاقب حسین	سرورق
2016ء	سال اشاعت
محمد ضیاء الدین	اہتمام اشاعت
(جنرل سیکریٹری، گندھارا ہندکو بورڈ)	
F.18-16	جی ایچ اے اشاعت حوالہ
200/- روپے	قیمت
گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور	مطبع
جی ایچ اے لیزر پرنٹنگ، پشاور	پرنٹر
978-969-687-003-6	ISBN No.
گندھارا ہندکو اکیڈمی، 2 چنار روڈ،	ملٹریس داپتہ
آبدہ، یونیورسٹی ٹاؤن پشاور	

گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور

2- چنار روڈ، آبدہ، یونیورسٹی ٹاؤن، پشاور

091-9218164, 9218165

www.gandharahindko.com

انتساب

آپڑے والد مرحوم تے

انہاں لوکاں دے ناں جیہرے

حضور پاک ﷺ

نال ٹٹ کے پیار کردین

فہرست

9	پیشگی معذرت	1
10	ہندکولٹری سوسائٹی سی ہندکوا کیڈمی تک (ہک مختصر تعارف)	2
12	مادری زبان ایچ نعتاں دانذرانہ (محمد ضیاء الدین)	3
13	کوئی نہیں جیہڑا آقا وانگر سوہنڑی خصلت والا ہووے	4
14	رات معراج دی عرش دے اتے رب نل ملاقات ہوئی	5
15	لکھ سلام شاہ ہدا	6
16	سب نبیاں وچ بالا بالا ساڈا سوہنڑاں رسول ہو یا	7
17	درتے منوں بلا آقا	8
18	طے زیارت دی کدی نوید آقا	9
19	دکھ سہہ کے سکھ دینڑا لوگو کس دا اے قرینہ وے	10
20	کملی والے نے مکے وچ ہر کم بے مثال کیتا	11
21	اے وے تیرے کرم دا صدقہ کہ زندگی وچ نکھار آ یا	12
22	مکدا میں انہیرا	13
23	سوہنڑے نبی دے درشن ہون بدن ہتھ دیاں لیکیاں	14
24	میں طالب مطلوب میں تو سنڑ لے میریاں ہاواں	15
25	ود کے تیرے روضے کو لو سوہنی جگہ کہڑی اے	16
26	راز میں دساں سوانوں چھو لی رحمتاں تل کنج پھرناواں	17
27	امت دے سوہنڑے امام	18
28	تتے رنوں عزت بخشی تیرے ناں تو واری جاواں	19
29	کدی ہو جاوے تیرا کرم، آقا	20

30	تیرا احسان کہ میں آج واں مسلمان، آقا	21
31	سارے جگ کولو اعلیٰ سارے جگ سی نرالامیر اسوہنٹراں رسولؐ	22
32	رئی اے آرزو میں درتے آواں یا رسول اللہؐ	23
33	ذکر نبی دے عبادت میری	24
34	سفر طائف سی واپسی اتے صبر دی آقا نہنا کلبیتی	25
35	سوہنٹرے آقا داسوہنٹراں جمال اللہ اللہ	26
36	چھپیاں پاواں روضے نون میں نیتاں ون کہ پہر دیاں نیں	27
37	میرا آقا میرا لچ پال وے	28
38	کہپ انہیریاں دے وچ چا نوناں میرے آقا تیراناں	29
39	سارے جہاں وچ کھلرا ہو یا تیرا وے اے نور آقا	30
40	عشق نبی وچ کنڈن ہوساں تاں مزہ اے چکھ لوواں	31
41	تیری مہک نل مہکدے ون سارے گل آقا	32
42	کھب گیا وچ گناہواں دے میں ہووے کجھ کرم آقا	33
43	تو میریاں ٹیہاں آساں دا چارہ یا رسول اللہ	34
44	اے نبی پیارے نبی تیری وفادے صدقے	35
45	میرے دل دے وچ جگہ نیں کتھے پالساں میں کینہ	36
46	عطا نظر کرم دا نذرانہ ہووے	37
47	آقا، آقا بولے دل	38
49	ذکر نبی وچ جاگ کے کئیاں راتاں میں	39
50	تیرے روضے تے ون آقا جیہڑے دن گزارے	40
51	طلوع ہو کے عرب سی سارے زمانے تے چھایا وے	41
52	شپاشپ اتھر وگدے ون وچھوڑے وچ صدا دیوے	42
53	اے شاہ عرب تیری گدا ئی دے میں قربان	43

54	ادب داپاس رکھڑا اے میرے آقا دا شہراے	44
55	جگ وچ چاروپاسے آقا تیریاں ون تنویراں	45
56	دکھاں دے دن کمر کبیر	46
58	اسی آقا دے سب منکرا تھے رلدے دیکھے	47
59	تیرے قصیدے پڑھدے آقا جنگل دے وچ مور	48
60	علم دا شہر تو آقا تیری عظمت دا قائل آں	49
61	اے دنیا تیرے صدقے میرے پیارے یا رسول اللہ	50
62	بے کل آں آقا منوں دیدار عطا کر	51
63	آقا دی شان نرالی اے	52
64	ہک نظر کرم دی اے آقا	53
65	جیہڑا عشق نبی وچ روند اوے	54
66	تیرے ملن دی چاہ وچ اکھیاں	55
68	تخت نہ تاج نہ میں اس سی سوا چاہناواں	56
69	آنزے نل اُسدے جگ وچ ایسا نکھار آیا	57
70	ہووے درج نام میرا بی جنت دے جواناں وچ	58
71	درو دیکھی جو ثواب ملدا اوے	59
72	پناہ وچ آوے جیہڑا جہڑا ایارو غم داما راوے	60
73	اللہ اللہ نبی سو ہنڑے واسے، اے دلداریاں	61
74	میں کسراں پہلا واں مدینے دی گلگیاں	62
75	فریاداے، فریاداے، فریادیا نبی	63
76	منوں جیہڑے دا شاعر دے آقا	64
77	میرا پیغام آقا توں کدی جا کے ہوا دیوے	65
78	میرا آقا میری جان	66

79	اے وصف اے آقادی ذات وچ	67
80	نبی ﷺ نال عقیدت اے چاہت میری	68
81	میں خاباں وچ لاجواب دیکھناواں	69
83	سوہنڑے آقادی شان نرالی ویکھی	70
84	لواں میں نام سوہاڈا سرور ملداوے	71
85	سانوں آقا تے ماڑے	72
87	غم وچھوڑیاں دے وچ تیرے کد تک آقا روساں میں	73
88	درو عبادت سنوار دینداوے	74
89	در رحمتاں دا کھل گیاوے، منگ او جانی منگ	75
90	میرے حسن حسین دے نانا سوانوں سلام	76
91	تسی آقا حسین آفریں آفریں	77
93	کراں کوئی عمل آقا میں سوانوں رُو برور کھنا	78
94	چار چوہیرے غم دے ڈیرے تے بھسیا وچ کاراں میں	79
95	وچ تصور اے دل آقا در تیرے تے آیا بوت	80
96	میں سوچناواں تیری شان اچ لکھاں تا کبیرہ لکھاں	81
97	آقا آس دا ڈیو ابلے	82
98	تیرے ای ناں نال آقا میں دن دی ابتداء کرنا	83
99	سوہاڈے در تو خوشیاں لے کے جاندا ہر سوالی اے	84
100	سوہنے نبی داسوہنا خلیہ یار ویکھنڑ والاوے	85
101	تیری ہک نظر کرم میرے تے اگر ہو جاوے	86

پیشگی معذرت

منے ہند کونعتاں دا مجموعہ نیک نیتی نال ترتیب دتاوے۔ بارگاہ رسالت اُچ ہر نعت با وضو ہو کے لکھڑیں دی کوشش کیتی اے۔ شان رسالت واسطے لفظاں دی تلاش سب سی مشکل مرحلہ ریاوے۔ ہر لفظ سرور کونین حضرت محمد ﷺ دے حضور اپڑانڈرانہ پیش کرنا چاہندا آیا۔ ہر لفظ قلم دی نوک تے آکے ساتھ اے سوچ کے چھوڑ دیندا کہ خبرے اوہ اس قابل ہے کہ نہیں کہ اُسدی شان دی عکاسی کر سکے۔ اے ای حال میرا بھی آیا۔ ڈردے ڈردے لفظاں دی مالا پرو کے شعراں اچ ٹہالڑیں دی کوشش کیتی اے کہ پتہ نہیں اے لفظ حضور دی شان اقدس دے مطابق ہے کہ نہیں اے۔ کاش میریاں نعتاں حضور دے کرم نال فیض یاب ہو جاوے اور آخرت دی نجات دا ذریعہ بنڑ جاوے۔ کوشش کیتی گئی اے کہ شان رسالت اُچ کوئی غلطی نہ ہوئے پاوے کوئی گستاخی نہ ہو جاوے۔ پرنڈنگ اُچ غلطی ہوئے دی پیشگی معذرت چاہساں۔

ظفر نوید جانی

ہندکوٹری سوسائٹی سی ہندکو اکیڈمی تک (ہک مختصر تعارف)

ہندکوٹری سوسائٹی دی بیٹج سی ہندکو اکیڈمی تک داسفرگندھارا ہندکو بورڈ واسے ”کوہ گراں“ دے سر کرنے دے برابر ایچند لکھاریاں دی مدد نال محمد ضیاء الدین دی بیٹج سی ہندکوٹری سوسائٹی دا آغاز ہویا۔ اُس زمانے ایچ گلبھارا اُچ ناز سیٹھی مرحوم دی محفلاں دا بڑا چرچا ایامنے آپڑی اُردو شاعری دا آغاز ناز سیٹھی دی بزم سی کیتا منے اسدے مشاعرے ایچ پہلی وار ہندکو غزل پڑھی جس دا پہلا شعر ایامنے ”پیار دا وعدہ کدی پیار نال نبھاتا سی۔ منوں بلاتا سی میرے کھول آتا سی“۔ اُس بزم ایچ ہندکوٹری سوسائٹی دے بانی محمد ضیاء الدین بی اے جہاں نے منوں چھپتا یعنی کچھ کر چھوڑا تے منوں ہندکو لکھڑی دی دعوت دتی جیہڑی کہ میرے واسے بوہت مشکل آئی کیونکہ زیادہ تر میں اُردو ایچ لکھنا یاں۔ لیکن اس خدادے بندے نے اس طراں میری حوصلہ افزائی کیتی کہ اسدے خلوص اگے میں مجبور ہو گیا منے کئی جیجی ہندکو لکھڑاں شروع کیتی سب سی وڈا مسئلہ ساڈے اسے تلفظ دی ادائیگی دا ایواجہ اے آئی کہ ساڈے کھول ڈکشنری نی آئی۔ محمد ضیاء الدین دا ہندکو نال لگاؤ دیکھ کے احساس ہو یا کہ سانسے آپڑی زبان نال کتنا ظلم کیتا وے۔ اییاں کتاباں مگر گنتی دیاں۔ زیادہ تر شعراء اُمی اے جیہڑے ادبی خزانہ نال ای لے گئے کیونکہ ساڈے بعض سینئر شعراء، ادیب، اُردو نال کھل مکھلا کردے رے ماں بولی ول نظر ای نی کیتی او پہل گئے اے کہ مادری زبان کسی بی خطے دے انساناں دی اصل شناخت ہندی اے جس طراں انسان آپڑی بنیاد توں پہلا کے کھوکھلا کردینا وے۔ اسی طراں مادری زبان توں فراموش کر کے اُسدی بچھانز مکمل نی ہندی۔ آپڑی زبان دی بچھانز دی خاطر محمد ضیاء الدین نے آپڑا تن من دھن دا تے لا چھوڑا۔ یقین جانو کئی واری منوں اے احساس ہو یا، احساس نہیں بلکہ منوں ڈرایا کہ ضیاء الدین دی کوششاں کدرے رائیگاں نہ چلی جاوے اسی ڈردی وجہ نال کئی ساڈے چاہنٹریں والے سائوں خیر باد کہہ گئے۔ برے ایہہ بندہ ٹرک تے وڑ کے ٹرک اُٹانز وے دا ہنر جانو دا ایام۔ ساڈی سب سی وڈی کوشش آئی کہ اسی بیٹج سی نکل کے ہال ایچ آئی ایس تے ایچ خیر نال اسی ہال سی نکل کے اکیڈمی تک پہنچ گئے آں۔ گندھارا ہندکو بورڈ بڑا نزا ساڈی پہلی کوشش آئی کہ قرآن پاک دا ہندکو ترجمہ کر کے زبان توں امر کردیاں۔ حاجی حلیم جان مرحوم، ڈاکٹر ظہور احمد اعوان مرحوم تے دیگر ممبراں دیاں کوششاں نال آپڑے مقصد ایچ کامیاب ہو گئے جد

قرآن پاک دامنظوم ترجمہ ہو یا تے اُس دی برکت نال مزید کتاباں چھپڑاں شروع ہو گیاں۔ گندھارا ہندکو بورڈ ہندکو ادب دے فروغ اچ بہت اہم کردار ادا پیا کردا وے۔ نوے لکھڑے وے اس اچ دلچسپی پئے لیدین تے کئی کتاباں شائع ہو چکیاں ون تے کئی زیر اشاعت اُن اچ دے لکھاری ہندکو دے عظیم صوفی شاعر احمد علی سائیں ٹوں آپڑا رہبر و رہنما مندین جس دے بارے شاعر مشرق علامہ محمد اقبال نے اُنہاں دا کلام سز نے دے بعد اُنہاں ٹوں ہندکو دے غالب دا خطاب دتا یا۔ محمد ضیاء الدین تے ہندکو دا شیدائی اے لیکن اسدے نال ہک دوا شیدائی بی اے جیہڑا لوکاں دے دلاں تے راج کردا وے میری مُراد ڈاکٹر عدنان گل اے۔ یقین جانو ہندکو بورڈ دے جتنے بھی فنکشن ہوندا ڈاکٹر صیب تن، من، دھن نال اگے اگے ہوندا۔ ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دے بعد بطور چیئرمین اعجاز احمد قریشی صیب نے گندھارا ہندکو بورڈ ٹوں آپڑی لگن تے خلوص دے نال بام عروج تے پہنچایا۔ ہندکو اکیڈمی اُنہاں دی بی کاوشاں دا صلہ وے۔ اچ ہندکو اُس مقام تے وے کہ لوک اسدے نقش قدم تے چلڑیں تے فخر محسوس کردین۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی مستقبل داروشن بینار اے اچ نہیں تا کل ہندکو دا بوٹا ہر کہا دے ویڑے اچ لگا ہوسی تے اس تے لگے پھل مادری زبان دی خوشبو نال مہکدے ہوسن کیونکہ ادبی طور تے ہندکو زبان کافی ترقی کر چکی اے۔ کتاباں دی اشاعت نے اس ٹوں مزید نکھار دتے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دی بدولت میرے جیانا چیز بی لکھاریاں دی صف اُچ شامل ہو گیا وے میری دو کتاباں ”دوا تھرو“ تے مزاحیہ نظماں ”اے کیہہ مخول اے“ پہلے ای شائع ہو چکیاں، مزید دو کتاباں ”عشق سمندروں ڈونگا“ تے نعتاں دی کتاب ”سوہنڑے آقا ﷺ“ پرنٹ ہو چکیاں۔ سب سی زیادہ مشکل مرحلہ نعتاں دا لکھڑاں ایانعت لکھڑاں خون جگر منگدے۔ منے آپڑے سوہنڑے آقا ﷺ دے حضور با وضو ہو کے آپڑے آپ ٹوں پیش کر کے غلطیاں دی معافی منگ کے قلم چکے فی ربی آقا ﷺ دے حضور سر جھکا کے غلطیاں دی معافی دا طلبگاراں۔ اشاعت دی غلطی غیر ارادی طور تے ہوسی۔

ظفر نوید جانی

مادری زبان اچ نعتاں دانذرانہ

حضور پاک ﷺ نال سارے مسلمان پیار کردین لیکن بعض تو ماں دے وچ ایہہ پیار و محبت دی صورت گری کجھ زیادہ نظر آندی اے، ایویں گل پشوریاں دے بار تچ بی کیتی جاسکدی اے کہ پشوری بالعموم حضور پاک ﷺ نال ٹٹ کے پیار کرنے والے لوک اُن۔ حُب رسول ﷺ پشوریاں دی ثقافت دال لازمی جزو اے۔ مٹوں آپڑے بچپن اچ یاد اے کہ عید میلاد النبی ﷺ دے دن لوک جوش و خروش نال جلوس اچ شریک ہوندے ائے تے ایہہ جلوس پورے شہر دے بازاراں تے گلیاں سی گزردا ایا۔ اس جلوس اچ نکلے، وڈے، جوان، بڈھے سارے پوری عقیدت نال شریک ہوندے ائے۔ نعتاں دے نذرانے تے درود پاک داورد اچی او ازنال ہوندا ایا۔ عقیدت دے پھل اُردوزبان دے علاوہ ہندکو زبان اچ بی پیش کیے جاندا ائے۔ رسول ﷺ دے شیدائی چھوٹے چھوٹے ہینڈ بل تے پمفلٹ دے شکل اچ نعتاں چھپوا کے تقسیم کردے ائے۔ ظفر نوید جانی دی ایہہ نعتاں بی اسی پرانے دور اچ لے جاندا ایا۔ نعت پاک تا کسی بی زبان اچ شاعر لکھ سکدے لیکن آپڑے ماں بولی تے مادری زبان کبھڑیں دامزہ ای کجھ ہور ہوندے۔ گندھارا ہندکو بورڈ نے جتھے ہور نمایاں کم کیتین اُتھے اُسدا ایہہ کم بی اہم اے کہ نعت گوئی مادری زبان اچ کبھڑی دی روایت نوں ترقی دتی اے مولوی جی ہونڑاں دی رہنمائی اچ اوپن ایئر ہندکو نعتیہ مشاعرے منعقد کیے گئیں۔ جس اچ ہندکو دے نوجوان تے بزرگ شعراء نے نعتاں دے نذرانے پیش کیے۔ نعتاں نال محبت دا ایہہ سفر جاری و ساری اے تا قیامت جاری رہسی۔ اللہ تعالیٰ سی دعا وے کہ ظفر نوید جانی دی نعتاں دا ایہہ تحفہ اللہ تعالیٰ دی درگاہ اچ قبولیت دا شرف حاصل کرے۔

محمد ضیاء الدین

نعت

کوئی نیں جیہڑا آقا وانگر سوہنٹری خصلت والا ہووے
بوریا ہووے بستر جس دا موڈے تے دو شالا ہووے

میں واں عاصی شان رسالت ککرو لکھاں سوچنا واں
اس دی سیرت لکھنڑے والا کچھ تا رتے والا ہووے

تہو دے آقا نظر کرم نل داغ میری رسوائی دے
عمل نامہ قابل نیں کہ نال لیجانڑے والا ہووے

اللہ آقا دی خصلت دا ہک رہبر اس قوم نوں وے
چک کے مائی دی گڈی سرتے کہار پہنچانڑے والا ہووے

ہووے ویری لکھ پئی دنیا لکھ پئی ویر کما وے
او کہہ ڈری جانی، آقا جس دا کے رکھوالا ہووے

نعت

رات معراج دی عرش دے اتے رب نل ملاقات ہوئی
سارے نبیاں وچو افضل صلے اللہ دی ذات ہوئی

امت آسے رعایتاں لے کے آیا امت دا غم خار
رب نل عرش معلّا اتے جد اس دی گل بات ہوئی

اج اگر ایمان اے روشن صدقہ اس دی ذات دا وے
جس دے دم نل دنیا وچو ختم انہیری رات ہوئی

اس دی ذات اے کرماں والی عملّاں وچ بولے قرآن
اس دی سنت ساڈے آسے سمجھو ہک سوغات ہوئی

منوی سلوی جی نعمت ہک قوم تے انی مخصوص برے
ہر قوم تے صدقے تیرے آقا نعمتاں دی برسات ہوئی

نعت

لکھ	سلام	شاہ	ہدا
لکھ	سلام	نور	خدا
کنج	لکھاں	تیری	ثناء
میں	سوچنا	واں	خدا
حرف	اس	قابل	ٹینگے
لکھ	سک	اون	تیری
دیکھ	تڑفدا	وے	کنج
مشتاق	تیری	دید	دا
جاویں	حضور	نوں	میرا
دیویں	سلام	باد	صبا
روندے	تیرے	ہجر	کہویں
دیوانہ	شہر	پشور	دا